Envia el teu projecte a impulsacsc@consorci.org

Programa Impulsa - Impuls a la salut cerebral – WeMind Awards	
Informació general *Aquest apartat no puntua en l'avaluació final del projecte*	
Títol del projecte:	**Entorns hospitalaris enriquits per transformar la rehabilitació després de l'ictus**
Títol curt:	**Entorns enriquits en rehabilitació postictus**
Sub-categoria	**Atenció i cures**

Necessitat centrada en la persona
(màxim 250 paraules)
Descripció clara i fonamentada de la necessitat o problema que es vol abordar, amb suport de dades o evidències, si es possible.
Aquest apartat correspon al criteri d'avaluació "Enfoc centrat en la persona"

L'ictus és una de les principals causes de discapacitat adquirida i pot comportar seqüeles motores, cognitives, sensorials, comunicatives i emocionals que afecten profundament l'autonomia, la participació i la qualitat de vida de les persones. La rehabilitació precoç i intensiva és essencial per afavorir la recuperació funcional i reduir l'impacte d'aquestes seqüeles.

Durant les primeres setmanes després de l'ictus existeix un període de plasticitat cerebral especialment favorable per a la reorganització del sistema nerviós i l'aprenentatge, en què l'experiència, la pràctica i l'activitat tenen un paper fonamental. L'ingrés hospitalari coincideix amb aquesta etapa crítica de recuperació i representa una oportunitat única per oferir experiències que estimulin la persona de manera intensiva, significativa i continuada.

Tanmateix, l'evidència científica mostra que les persones hospitalitzades després d'un ictus passen una part important del dia inactives i soles, especialment fora de les sessions formals de rehabilitació. L'entorn hospitalari ofereix poques oportunitats de moviment, interacció i participació per continuar actives al llarg del dia. Això succeeix precisament en un moment en què l'activitat i l'experiència tenen un paper especialment rellevant en la recuperació.

Aquesta realitat posa de manifest la necessitat d'anar més enllà de les hores de teràpia i repensar l'experiència hospitalària des d'una perspectiva centrada en la persona, generant oportunitats perquè les persones puguin mantenir-se actives, prendre decisions, relacionar-se i participar en activitats quotidianes significatives que afavoreixin el seu procés de recuperació.

Innovació en l'atenció i les cures

(màxim 250 paraules)

Descripció detallada de la solució o projecte proposat en relació a l'atenció i cures.

Aquest apartat correspon al criteri d'avaluació "Innovació en les cures"

El projecte parteix del concepte d'entorn enriquit, desenvolupat inicialment en recerca preclínica en neurociències. En models animals, els entorns que ofereixen més oportunitats d'activitat física, estimulació cognitiva i sensorial i interacció social han mostrat efectes favorables sobre la plasticitat cerebral i la recuperació després d'un ictus. Traslladar aquests principis a l'entorn hospitalari implica anar més enllà d'incrementar el nombre de sessions de teràpia.

La innovació del projecte consisteix a transformar l'entorn hospitalari perquè formi part activa del procés de rehabilitació i generi oportunitats d'activitat i participació al llarg del dia. L'espai incorpora propostes d'activitat física, cognitiva, social, de lleure i música, i esdevé també un lloc de trobada amb altres pacients i famílies. L'espai permet a les persones explorar, escollir i implicar-se en activitats adaptades als seus interessos i capacitats.

La intervenció va ser co-dissenyada amb més de 100 participants, entre persones afectades per un ictus, professionals, estudiants i investigadors. El procés participatiu, basat en les recomanacions del marc d'intervencions complexes del Medical Research Council, va permetre identificar activitats culturalment rellevants i modificacions de l'entorn orientades a augmentar els nivells d'activitat i participació durant l'hospitalització.

El model d'entorn enriquit, desenvolupat en experiències prèvies a Austràlia i Suècia, s'implementa per primera vegada en el nostre context assistencial i representa una experiència pionera a l'Estat espanyol. El projecte proposa un canvi de model d'atenció: de considerar l'hospital com l'espai on es realitzen tractaments a concebre'l també com un recurs terapèutic que acompanya la recuperació durant tot el dia.

Impacte

(màxim 250 paraules)

Explicació sobre el grau de desenvolupament de la solució proposada, resultats ja obtinguts i/o els resultats que s'espera obtenir.

Aquest apartat correspon al criteri d'avaluació "Eficàcia i resultats"

L'entorn enriquit ja està implementat al Departament de Rehabilitació de l'Hospital de l'Esperança (Hospital del Mar) i forma part de l'atenció a persones hospitalitzades després d'un ictus. Això permet avaluar-ne el funcionament i l'impacte en condicions reals de pràctica clínica.

L'impacte s'avalua amb un enfocament multidimensional que combina resultats clínics, l'experiència de les persones participants, aspectes per a una millor implementació i l'anàlisi econòmica. Les persones són avaluades mitjançant mesures de recuperació funcional, motora, cognitiva, així com de benestar emocional i de qualitat de vida. Paral·lelament, es realitzen entrevistes amb les persones afectades per explorar com viuen aquesta nova manera d'entendre la rehabilitació, quins elements de l'entorn afavoreixen la seva participació i quin valor atribueixen a poder mantenir-se actives i compartir activitats durant l'ingrés.

A més dels resultats clínics, el projecte estudia la factibilitat de la intervenció. Ja es monitoritzen aspectes com l'adherència, l'acceptabilitat, les incidències i l'ús de recursos. La incorporació de l'entorn enriquit implica canvis en l'organització de la planta hospitalària i en les rutines i el treball diari

dels diferents equips assistencials. Per aquest motiu, grups focals amb professionals permetran identificar barreres, facilitadors i necessitats organitzatives per consolidar el model de manera sostenible en la pràctica clínica.

Finalment, l'anàlisi de cost-efectivitat permetrà valorar si els beneficis clínics i assistencials s'assoleixen amb un ús eficient dels recursos, una informació clau per orientar-ne la futura adopció en altres centres i la presa de decisions en el sistema sanitari.

Escalabilitat

(màxim 250 paraules)

Descripció del potencial del projecte per ser replicat o ampliat en altres contextos del sistema sanitari i social i/o ser adoptat per altres organitzacions. Indiqueu en quins entorns es podria aplicar i quins requisits són necessaris per escalar-lo.

Aquest apartat correspon al criteri d'avaluació "Escalabilitat"

El model d'entorn enriquit s'ha dissenyat amb una clara vocació de transferibilitat a altres unitats de rehabilitació hospitalària. La intervenció no depèn de tecnologia complexa ni d'equipaments altament especialitzats, sinó de la disponibilitat d'un espai adequat, materials accessibles i una organització assistencial que afavoreixi que les persones puguin mantenir-se actives també fora de les sessions formals de teràpia.

El projecte ja disposa de protocols operatius, una guia estructurada per modificar l'entorn i procediments estandarditzats que descriuen els principis, els materials, les activitats i les condicions necessàries per implementar el model d'entorns enriquits. Aquesta sistematització facilitarà la seva reproducció i adaptació a altres hospitals, preservant-ne els components essencials però permetent ajustar-lo a les característiques de cada servei.

L'escalabilitat no depèn únicament de disposar d'un espai i uns materials, sinó també de la capacitat d'integrar el model en les rutines, rols professionals i dinàmiques organitzatives de cada unitat. Per això, l'experiència dels professionals permetrà identificar quins canvis són necessaris per afavorir-ne una implementació realista i sostenible.

Finalment, l'anàlisi de cost-efectivitat serà clau per valorar la seva viabilitat a més escala. Demostrar que una intervenció basada en reorganitzar l'entorn, estimular l'activitat i optimitzar el temps d'hospitalització pot generar beneficis clínics amb un ús eficient dels recursos és essencial per facilitar-ne l'adopció per altres centres i pel sistema sanitari.

Col·laboració i coordinació

(màxim 250 paraules)

Descriure quin model de col·laboració té el projecte entre diferents professionals, serveis o entitats participants

Aquest apartat correspon al criteri d'avaluació "Col·laboració i coordinació"

La col·laboració és un element central del projecte des de la seva concepció. La intervenció ambiental va ser co-dissenyada amb la participació de més de 100 persones, incloent-hi persones afectades per un ictus, professionals de diferents disciplines, estudiants i investigadors. Aquest procés participatiu va permetre incorporar necessitats, preferències i experiències diverses en el disseny de l'espai, la selecció de materials i activitats i la manera d'integrar l'entorn enriquit en la rehabilitació hospitalària.

El projecte es desenvolupa mitjançant una estreta col·laboració entre l'àmbit clínic i acadèmic, desenvolupat conjuntament per l'EUIT Centre Universitari, la Universitat Rovira i Virgili i l'Hospital de l'Esperança (Hospital del Mar). L'equip integra professionals de teràpia ocupacional, fisioteràpia, infermeria, medicina física i rehabilitació, psicologia, sociologia i economia de la salut, aportant perspectives complementàries sobre recuperació, experiència del pacient, organització assistencial, implementació i sostenibilitat. El projecte compta també amb l'assessorament d'expertes internacionals en entorns enriquits que aporten experiència procedent de contextos on aquest model s'ha desenvolupat i implementat prèviament.

La implementació de l'entorn enriquit requereix una coordinació estreta dels equips assistencials, ja que implica canvis en la rutina quotidiana de la unitat. Aquesta col·laboració continua durant l'avaluació, incorporant l'opinió de pacients i professionals. Així, les persones usuàries i els professionals no només participen en la intervenció, sinó també en la seva construcció, adaptació i futura transferència.

En resum, persones usuàries, professionals, investigadors i institucions participen activament en les diferents fases del projecte, afavorint un model assistencial construït de manera compartida i amb més potencial de sostenibilitat i transferència.